

**Gümrük tarife kanununa bağlı giriş umumî tarifesinin
695 inci maddesinin (C) ve (D) fıkralarının değiştiril-
mesine dair kanun lâiyhası ve Ticaret, Maliye, Bütçe
ve Gümrük ve İnhisarlar Encümenleri mazbataları
(1/259)**

T. C.

Başvekâlet

24 . IV . 1944

Muamelât Umum Müdürlüğü

Kararlar Müdürlüğü

Sayı : 71 - 135 6/1202

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Gümrük Tarife Kanununa bağlı Giriş Umumî Tarifesinin 695 nci numarasının «C» ve «D» fıkralarının değiştirilmesine dair Ticaret Vekillîğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 20 . IV . 1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhasının esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

Bagvekil

Ş. Saraçoğlu

Gümrük tarifesinin 695 numarasının d ve e fıkralarının tadiline dair kanun lâiyhası mucip sebepleri

1933 senesinde neşredilmiş olan 2255 sayılı kanun ile gümrük tarifesinin 695 nci pozisyonuna dâhil mayimahrukat takattür esasma göre tarif edilmiş ve bu meyanda motorin «270 dereceden evvel takattür eden hafif kısım âzami % 10» olarak gösterilmişti.

Teknik zaruretlerinden ziyade, basit bir ameliye ile motorinin içerisindeki gazyağının alınmasının ve kolzacılık yapılmasının önüne geçmek üzere vazedilmiş olan bu kayıt, memleketimize hafif kısmı çok az ve binaenaleyh oldukça düşük kalitede motorinlerin ithâlini intağ etmiştir.

Normal zamanlarda gümrük tarife kanununun icaplarına göre mal ithal etmek hususunda müşkülâta uğranılmadığı halde, harbin zuhuru üzerine, o sıralarda memleket ithalâtının pek büyük bir kısmını temin eden Romanya'nın piyasa malından farklı olarak ve gümrük tarife kanunumuzun tarifleri dairesinde kaba mal istihsal etmekten imtina eylemesi üzerine, memleket ihtiyacını temin edebilmek maksadiyle 3781 sayılı kanunla % 10 haddi % 40 a çıkarılmıştır.

Bir müddet sonra, cenup yoluyla memleketimize ithal edilmekte olan motorinlerin hafif kısmının 3781 sayılı kanunla kabul edilen % 40 nispetini tecavüz etmesi neticesinde mesele yeniden hâdis olmuştur.

Bugünkü harp şartları içinde, motorin sarfiyatının büyük bir nisbette artmış olması hasebiyle normal zamanlardakinden ziyade gazyağı ihtiva eden motorinler istihsal edilmekte olduğu anlaşılmaktadır. Her halde, memleketimize gelen mallar sureti mahsusada bizim için istihsal edilmemiş ve alelûmum satışa arzedilmiş mallar olduğuna göre, bu malların evsafı ile gümrük tarifemiz arasındaki mübâyenetin ithalâtı teshil edecek surette izalesi icabetmektedir.

Bu mübâyenetin ortadan kaldırılması için evveleminde 695 d pozisyonundaki «270 dereceden evvel takattür eden hafif kısım» nispetinin % 40 dan % 60 a iblâğı düşünülebilirdi. Bu takdirde gelen

mallar gazyağına karıştırılmak suretiyle gümrük resmî farkından istifade teşebbüslerinin önüne geçilmesi için, bahis mevzuu pozisyonun d fıkrasındaki boyama usulüne müracaat mecburiyetinde kalmacaktır. Bu şekil kabul edilmemiştir. Zira, içinde yaşadığımız fevkalâde günlerde petrol müş-takları ithalâtının hayati ehemmiyeti gözönünde tutulunca, bu usulün tehlikeli olduğu derhal mey-dana çıkmaktadır. Şöyle ki : boyama , ya mazot veyahut da boya karıştırmak suretiyle yapılacak tır. Mazot stoklarının tükenmesi veya mazot yüklü vapurun geçikmesi gibi hallerde, motorin itha-lâtı arzuya uğrayabileceği gibi, istimal edilecek boya ithali herhangi bir teminat altında bu-lunmadığına göre, motorin ithalâtının intizamını boya getirebilmek imkânlarına tabi tutmak ta bugünkü şartlar içerisinde teeviz edilemez.

Bu mahzurlardan dolayı % 40 nispetinin % 60 nispetine yükseltilmesi ve boyama usullerinden feragat edilince gazyağı ve motorin gümrük resimlerinin tevhidî usulüne en elverişli ve tek hal sureti olarak müracaat eylemek zarureti hâsıl olmuştur.

Bu suretledir ki, gazyağı ve motorin gümrük resimlerinin tevhidine dair olan ilişik kanun lâ-yihası tanzim edilmiştir.

Lâ-yihaya göre tevhit tonda 33 lira üzerinde yapılmaktadır. Bu haddin seçilmesindeki se-bep, esas alman 1940 senesi mayimahrukuk ithalât miktarına nazaran 33 lirada tevhit halinde Ha-zinenin varidatından fedakârlık edilmemiş olacağına bilhesap anlaşılmasıdır.

Bu lâ-yiha ile yapılacak gümrük tarife tadilâtı münasebetiyle, Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri arasında 1.IV.1939 tarihinde münakit Ticaret Anlaşmasının birinci maddesi hüküm-leri gereğince, bu Anlaşmaya ekli bir numaralı listede tadat edilen malların gümrük resimleri arttırıldığı takdirde bu suretle tezyit edilmiş olan resimlerin neşirleri tarihinden iki ay geçme-den Amerikan menşeli mallara tatbik edilemeyeceği ve bu iki aylık müddetin inkızasından önce iki Hükümet arasında münasip görülecek tavizi mutazammın tadilâta mütedair bir mutabakat hâsıl olmadığı takdirde Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin bu suretle tezyit edilen resim-lerin tatbik tarihinden itibaren on beş gün içinde bu Anlaşmanın tamamını otuz gün evvelden tah-riren ihbar etmek şartıyla feshetmek salâhiyetini haiz bulunmasından Amerika Birleşik Devlet-leri Hükümetinin bu hakkını kullanmayacağı te-minatı Vaşington Büyük Elçiliği vasıtasıyla Ha-riciye Vekâleti tarafından alınmış ve gereken notaların teatisi de ikmal edilmek üzere bulun-maktadır.

Lâ-yihada görülen muvakkat madde şu sebeple ilâve edilmiştir.

Geçen sene gazyağı kadar ince motorinlerin cenup yolu ile memlekete gelmeğe başlaması üzerine, derhal mevzuatımızda değişiklik yapılması mümkün olmadığından, motorin ile gazya-ğı arasındaki gümrük resimleri farkının muvakkat bir hesaba yatırılması suretiyle ithalâta de-vam edilmesi tedbirine başvurulmuştur.

Takdim kılınan lâ-yiha kanuniyet kesbettiği takdirde bu muvakkat tedbir kaldırılmak üzere, bahis mevzuu muvakkat madde hükmü konulmuştur.

Ticaret Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Ticaret Encümeni
Esas No. 1/259
Korur No. 15

25.V.1944

Yüksek Reisliğe

Gümrük Tarife Kanununa bağlı giriş umumî hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince 20.IV.1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan ve Başvekâletin 24.IV.1944 tarih ve 71/135/6/1206

tarıhli yazısııle sunulan lâııha Encümenimize tevdi buyurulmakla Ticaret Vekâleti ve Petrol Ofis mümessilleri huzurunda tetkik ve müzakere olundu :

Encümenimiz Mucip sebepler lâııhasının tetkiki ve Ticaret ve G. İ. Vekâletleri mümessillerinin verdiği izahata istinaden Hükümetin değıştirme teklifinin yerinde olduğu neticesine varması ve teklifin aynen kabulüne karar vermiştir.

Yüksek Reisliğe sunulur.

Ti. En. Rs. Y. Manisa Dr. H. Sarhan	M. M. Y. Niğde H. Ulusoy	Kâtip Niğde H. Ulusoy
Diyarbakır K. Şedele	Giresun İ. Sabuncu	Kastamonu H. Çoruk
Kırklareli Ş. Ödül.	Trabzon S. Yavuz	Yozgad Z. Arkant

Maliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye Encümeni

Esas No. 1/259

Karar No. 38

9. VI. 1944

Yüksek Reisliğe

Gümrük Tarife Kanununa bağı giriş umumî tarifesinin 695 nei numarasının (C) ve (D) fıkralarının değıştirilmesine dair Ticaret Vekilliğince hazırlanan ve 20. IV. 1944 tarihinde İera Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâııhasııle esbabı mucibesi ve Ticaret Encümeni mazbatası, Gümrük İnhisarlar ve Maliye Vekâleti mümessillerinin huzurlarııle müzakere olundu.

Ticaret Encümeninde kabul eylemiş bulunduğu bu kanun lâııhası ve mucip sebepleri Encümenimizcede muvafık görölerek aynen kabul

olunmuştur.

Havalesi mucibince Bütçe Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye En. Rs. İstanbul A. Bayındır Afyon K. S. Yurdkoru Tekirdağ E. Ataç	M. M. Aydın A. Menderes Antalya Dr. G. Kahraman Tokad C. Kovalı Zonguldak Y. Z. Özençi	Kâtip Ankara M. Aksoley Malatya M. N. Zabcı Urfa E. Tekeli
---	--	--

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

Mazbata No. 97

Esas No. 1/259

26. VI. 1944

Yüksek Reisliğe

Gümrük Tarife Kanununa bağı giriş umumî tarifesinin 695 nei numarasının (C) ve (D) fıkralarının değıştirilmesine dair Ticaret Vekilliğince hazırlanan ve Başvekâletin 24 nisan 1944 tarih ve 6/1202 sayılı tezkaresiıle Yüksek Meclise sunulan kanun lâııhası Ticaret ve Maliye Encümenleri mazbatalarııle birlikte Encümeni-

mize tevdi buyurulmakla Maliye, Ticaret ve Gümrük ve İnhisarlar Vekilliklerinin salâhiyetli memurları hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu :

Memleketimizin petrol vö müştakkatına olan ihtiyacı gözönünde tutularak ithalâtı kolaylaştırmak maksadııle hazırlandığı anlaşılan lâ-

yiha Encümenimize de esas itibariyle kabul olunmuş ve maddelerin yazılışında şekle ait değişiklikler yapılmıştır.

Havalesi ve hile Gümrük ve İnhisarlar Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis V.	M. M.	Kâtip
Kastamonu	Tokad	İstanbul
T. Coşkan	H. N. Keşmâr	F. Öymen
Aydın	Bitlis	Bolu
R. Alpman	B. Osma	Dr. Z. Ülgen

Diyarbakır	Edirne	Eskişehir
R. Bekit	M. N. Gündüzalp	Y. Abadan
Giresun	İstanbul	İstanbul
H. Kortel	H. Ülkmen	M. Birsal
Kayseri	Manisa	Mardin
F. Boysal	F. Kurdoğlu	R. Erten
Rize	Samsun	Yozgad
T. B. Balta	M. A. Yörüker	A. Sungur
	Zonguldak	
	H. A. Kuyucak	

Gümrük ve İnhisarlar Encümeni masbatası

T. B. M. M.
G. ve İnh. Encümeni
Esas No. 1/259.
Karar No. 12

29. VI. 1944

Yüksek Reisliğe

Gümrük Tarife Kanununa bağlı giriş umumî tarifesinin 695 nei numarasının «C» ve «D» fıkralarının değiştirilmesine dair kanun lâyihası ve bu konudaki Ticaret, Maliye, Bütçe Encümenleri mazbataları Encümenimize havale edilmekle Gümrükler Umum Müdürü Pertev Duru ve Petrol Ofisi Tevzi Müdürü Ahmet Karaosman hazır buldukları halde görüşüldü.

Fevkalâde şartlar içerisinde tarifemizin tesbit ettiği esaslara uygun muvaridata imkân bulunmaması yüzünden 695 nei pozisyona dâhil akaryakıtların takattur derecesinde 3781 sayılı kanunla tadilat yapılmıştır. Bu tadilin maksadı temine yetişmediği kanun lâyihasının gerekçesinden ve Encümene verilen izahattan anlaşılmıştır.

Yeni lâyihada takattur derecesinde değişiklik yerine gazyağı ve motorin gümrük resimlerinin tevhibi usulüne gidilmiş ve tonda 33 lira üzerinden tevhit edilmesi teklif edilmiştir. «C» fıkrasına dâhil hafif ve orta yağların 100 kilosu 6 lira, «D» fıkrasının 1 ve 2 nei pozisyonlarına dâhil (mazot ve motorin ve makine) yağlarının 100 kilosu 1 lira idi. «D» fıkrasındaki yağlar için 100 kilonun 2,75 lira teklif edil-

mesi 100 kiloda 55 kuruş istihlâk resmine tabi bulunmalarındandır. «C» pozisyonunda yapılmış olan indirmenin, tarifesi yükseltilen «D» pozisyonundaki yağlar müvaridatındaki artışla telâfi edileceği muhakkaktır.

Teklif yerinde ve bugünkü şartlara uygun görülerek Encümenimize de kabul edilmiştir.

Encümenlerde uzun ve ayrı ayrı tetkik edilmiş olan lâyihaın bugünlerde yapılacak gaz tevziatını geciktirmemek üzere müstaeeliyetle müzakeresinin ricası ayrıca takarrür etmiştir.

Kanun lâyihası ifadeye vuzuh verecek ufak bir değişiklikle Yüksek Umumî Heyetin tasvibine sunulmuştur.

G. ve İnh. En. Rs.	M. M.	Kâtip
Mardin	Rize	Seyhan
Gl. S. Düzgören	K. Kamû	Ş. İşcen
Çanakkale	Erzurum	Gazianteb
A. Kamçıl	M. H. Gölc	Dr. M. A. Ağakay
Gazianteb	Malatya	Malatya
C. S. Barlas	H. Sağıroğlu	O. Taner
Ordu		Samsun
H. Yalman		S. Erbay
Samsun		Tekirdağ
N. Öztuzcu		E. Pekel

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Gümrük Tarife Kanununa bağlı giriş umumî tarifesinin 695 nci numarasının (C) ve (D) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Gümrük Tarife Kanununa bağlı giriş umumî tarifesinin 695 nci numarasının (C) ve (D) fıkraları ile bu fıkralara ait gümrük vergileri aşağıda yazıldığı gibi değiştirilmiştir:

e) Tasfiye edilmiş yahut temizlenmiş, 160 - 270 hararet dereceleri arasında takattür eden hafif ve orta yağlar (Gazyağı ve benzerleri) 100 K. G. 3. 30 lira;

d) Ağır maden yağları ve tortuları (Makine yağları, mazot, motorin, tortular ve katranlar):

1. Mazot ve motorin (150 dereceden evvel takattür eden hafif kısmı yüzde üçü geçmeyecek) 100 K. G. 2. 75 lira;

2. Makine yağları, tortular ve katranlar (270 dereceden evvel takattür eden hafif kısmı yüzde yirmi beşi geçmeyecek) 100 K. G. 2. 75 lira.

MUVAKKAT MADDE —

Bu kanunun neşri tarihinden önce ithal edilmiş olan motorinlerden, 180 - 270 hararet dereceleri arasında takattür eden hafif kısmının % 40 dan fazla olmasından dolayı, gazyağı ile motorin vergileri arasındaki fark miktarınca alınmış olan depozitolar sahiplerine geri verilir.

MADDE 2. — 3781 sayılı ve 26 . I . 1940 günlü kanunla 4172 sayılı ve 26 . I . 1942 günlü kanununun 2/12529 sayılı ve 22 . V .

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Gümrük Tarife Kanununa bağlı giriş umumî tarifesinin 695 nci numarasının (C) ve (D) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Hükümet teklifinin birinci maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE —

Hükümet teklifinin muvakkat maddesi aynen.

MADDE 2. — 18 . I . 1940 tarih ve 3781 sayılı kanunla 26 . I . 1942 tarih ve 4172 sayılı kanunla tasdik edilen 2/12529 sayılı

GÜMRÜK VE İNHISARLAR ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Gümrük Tarife Kanununa bağlı giriş umumî tarifesinin 695 nci numarasının (C) ve (D) fıkralarının değiştirilmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Hükümetin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE —

Hükümetin muvakkat maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 4172 sayılı kanunla tasdik edilen 2/12529 sayılı ve 22 . V . 1940 günlü kararname ve 3781 sayılı kanun

1940 günlü kararname hükmü kaldırılmıştır.

MADDE 3. — Bu kanun neşri gününden itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini İera Vekilleri Heyeti yerine getirir.

20 . IV . 1944

Bş. V.	Ad. V.
Ş. Saracoğlu	A. R. Türel
M. M. V.	Da. V.
A. R. Artunkal	Hilmi Uran
Ha. V.	Ma. V.
N. Mnemencioğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.
Yücel	Sırrı Day
İk. V.	S. İ. M. V.
Fuad Sirmen	Dr. H. Alataş
G. İ. V.	Zr. V.
Suad H. Ürgüblü	Ş. R. Hatipoğlu
Mü. V.	Ti. V.
A. F. Cebesoy	C. S. Siren

ve 22 . V . 1940 günlü kararname hükmü kaldırılmıştır.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini İeraya İera Vekilleri Heyeti memurdur.

hükümleri kaldırılmıştır.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

MADDE 4. — Bu kanun hükümlerini İeraya İera Vekilleri Heyeti memurdur.